

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA**

Zagreb, Trg hrvatskih velikana 6

**DRŽAVNI PEDAGOŠKI STANDARD
SREDNJOŠKOLSKOGA SUSTAVA ODGOJA
I OBRAZOVANJA**

Nacrt prijedloga

Zagreb, studeni 2007.

Na temelju čl. 87. Zakona o srednjem školstvu (Narodne novine, broj 19/92., 26/93., 27/93., 50/95., 59/01., 114/01. i 81/05.), Hrvatski sabor na sjednici održanoj _____, donosi

**DRŽAVNI PEDAGOŠKI STANDARD
SREDNJOŠKOLSKOGA SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA
REPUBLIKE HRVATSKE**

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Državnim pedagoškim standardom uređuju se jedinstveni uvjeti za kvalitetan odgojno-obrazovni rad i uspješno ostvarivanje ciljeva i zadataka u srednjoškolskim ustanovama.
- (2) Državni pedagoški standard zajedno s drugim relevantnim zakonima i pravilnicima služi i kao osnova za utvrđivanje potrebnih sredstava za financiranje srednjoškolskih ustanova..

Članak 2.

- (1) Državnim pedagoškim standardom utvrđuju se mjerila za materijalne, financijske, kadrovske i druge uvjete nužne za ostvarivanje odgojno-obrazovne djelatnosti i podjednak razvoj sustava srednjeg školstva na čitavom području Republike Hrvatske.
- (2) Državni pedagoški standard utvrđuje:
  - a) mjerila za veličinu srednjoškolske ustanove s obzirom na
    - broj razrednih odjela i učenika u srednjoj školi
    - broj učenika u razrednom odjelu i odgojno-obrazovnoj skupini
    - broj radnika
  - b) mjerila za uvjete odvijanja odgojno-obrazovnog procesa s obzirom na
    - opterećenost učenika u nastavi
    - smještaj učenika u učeničkim domovima i nabava udžbenika
    - prostorno-tehničke uvjete u srednjoškolskim ustanovama
    - opremu srednjoškolskih ustanova
    - zdravstvenu zaštitu učenika
  - c) mjerila za ostvarivanje uvjeta rada
    - za posebne potrebe u srednjem školstvu
    - u učeničkim domovima.

II. MJERILA ZA VELIČINU SREDNJOŠKOLSKE USTANOVE

Broj razrednih odjela i učenika u srednjoj školi

Članak 3.

- (1) Srednja škola optimalne veličine ima 16 do 20 razrednih odjela, odnosno 400 do 500 učenika.
- (2) Broj razrednih odjela ne bi smio biti iznad 32, odnosno 800 učenika u školi.
- (3) Srednje škole za rijetka zanimanja, umjetničke škole, škole za pripadnike nacionalnih manjina i škole za učenike s teškoćama u razvoju, škole na otocima i na područjima od posebne državne skrbi te privatne škole s pravom javnosti mogu se organizirati i s manjim brojem razrednih odjela.

Broj učenika u razrednom odjelu

Članak 4.

- (1) Optimalan je broj učenika u razrednom odjelu 24. Razredni odjel može se ustrojiti i s 20 učenika, a ne bi smio imati više od 28 učenika.
- (2) U jednom razrednom odjelu mogu se obrazovati učenici za najviše tri srodna zanimanja, s time da je u razrednom odjelu najmanje šest učenika istoga zanimanja.
- (3) Razredni odjeli u školama na otocima i područjima od posebne državne skrbi te razredni odjeli u umjetničkim školama, školama koje izvode programe za rijetka i tradicijska zanimanja, školama na jezicima nacionalnih manjina i privatnim školama s pravom javnosti mogu se ustrojiti i s manjim brojem učenika.
- (4) U razredni odjel mogu biti uključena najviše tri učenika s teškoćama u razvoju iz članka 65. stavka 1. podstavka 1. ovoga standarda. Ako je u razredni odjel uključen jedan učenik s teškoćama u razvoju, razredni odjel ne može imati više od 26 učenika, s dva uključena učenika s teškoćama u razvoju razredni odjel ne može imati više od 23 učenika, a s tri uključena učenika s teškoćama u razvoju razredni odjel ne može imati više od 20 učenika.

Odgojno–obrazovna skupina

Članak 5.

- (1) Rad u odgojno-obrazovnim skupinama rad je s manjim brojem učenika od broja utvrđenoga člankom 4. stavkom 1. ovoga standarda, a ne može biti manji od 10.
- (2) Iznimno, broj učenika u odgojno-obrazovnoj skupini za izbornu nastavu iz vjeronauka može biti i manji od broja utvrđenoga u stavku 1. ovoga članka.
- (3) Odgojno-obrazovna skupina može se formirati radi kvalitetnoga izvođenja neposrednog odgojno-obrazovnoga procesa u:
  - zajedničkom dijelu programa,
  - izbornom dijelu programa
  - fakultativnoj nastavi
  - izvannastavnim aktivnostima
  - dodatnoj nastavi
  - dopunskoj nastavi.

Broj radnika u srednjoj školi

Članak 6.

Za izvođenje nastave i obavljanje drugih poslova škola mora imati potreban broj radnika odgovarajućih kvalifikacija sukladno provedbenim propisima ministarstva nadležnog za obrazovanje (u daljnjem tekstu: ministarstvo).

Broj nastavnika

Članak 7.

- (1) Broj nastavnika utvrđuje se na temelju broja sati neposrednog odgojno-obrazovnog rada propisanih nastavnim planom, a sukladno provedbenom propisu nadležnoga ministarstva.
- (2) Neposredni odgojno-obrazovni rad obuhvaća izvođenje: zajedničkoga dijela programa, dopunske, dodatne, fakultativne, izborne nastave, rad s razrednim odjelom i izvannastavne aktivnosti.
- (3) Tjedno zaduženje nastavnika odgojno-obrazovnim radom utvrđuje se sukladno odredbama pravilnika o normi.
- (4) Ukupni tjedni broj sati dodatne i dopunske nastave u pojedinoj školi ne može biti veći od broja razrednih odjela.
- (5) Broj sati izvannastavnih aktivnosti u školi utvrđuje se godišnjim planom i programom škole.

Nastavnici i drugi radnici prema djelatnosti koju obavljaju

Članak 8.

Zajednički poslovi

- (1) Srednja škola optimalne veličine ima ravnatelja, tajnika, radnika na računovodstvenim poslovima i administrativnoga radnika.
- (2) Srednja škola koja je započela s radom prema odredbama stavka 1. i 2. članka 3. ovoga standarda, može imati ravnatelja, tajnika i radnika na računovodstvenim poslovima, ukoliko se rješenjem nadležnoga ministarstva ne uredi drugačije.
- (3) Ukoliko je u sastavu škole učenički dom, škola ima voditelja učeničkoga doma.
- (4) Škola ima stručnjaka koji održava sva računala i ostalu informatičku opremu, softvere, unosi službene podatke, ažurira internetske stranice, održava računalne mreže u školi i povezuje školske računalne mreže u sve edukativne i ostale potrebne računalne mreže.

Članak 9.

Posebni poslovi

- (1) Vrsta i broj potrebnih radnika određuje se sukladno provedbenim propisima ministarstva nadležnog za obrazovanje.
- (2) Srednja strukovna škola s laboratorijima, radionicama, poligonima i imanjima za praktičnu nastavu i vježbe ima, sukladno planovima i programima pojedinih zanimanja, radnike koji održavaju i uređuju takve prostore i uređaje u njima, timare životinje, obrađuju biljne površine potrebne u nastavi i rade ostale pomoćne poslove koji su potrebni za održavanje nastave.
- (3) Škola ima za svako strukovno područje nastavnika za praćenje realizacije programa praktične nastave u gospodarskim subjektima s radnim vremenom sukladno provedbenom propisu.
- (4) Škola ima za svako strukovno područje voditelja školskih radionica, laboratorija i praktikuma, praktične nastave na otvorenim prostorima s radnim vremenom sukladno provedbenom propisu.
- (5) Škola ima voditelja tehnoloških centara.

Članak 10.

Pomoćno-tehnički poslovi

Broj radnika na pomoćno-tehničkim poslovima utvrđuje se prema veličini i načinu upotrebe školskoga prostora s time da u svakoj srednjoj školi radi:

- (1) Jedan radnik na poslovima čišćenja na svakih 600 m² zatvorenoga školskog prostora s centralnim grijanjem ili na 500 m² učioničkoga prostora (ili drugoga zatvorenog prostora u kojem se održava nastava) koji se grije na drva ili loživo ulje u svakoj prostoriji. Ako škola radi u dvije smjene, ima pravo na svakih 600 m² prostora na još 20 sati rada tjedno na poslovima čišćenja.
- (2) Jedan radnik na poslovima domara i kotlovnika (u školi s vlastitim centralnim grijanjem i najmanje 400 učenika) koji obavlja i poslove kućnoga majstora. Ako škola radi u dvije smjene, ima još jednoga radnika na poslovima domara/kotlovnika. Ako škola nema centralno grijanje, ima jednoga radnika na poslovima domara koji obavlja i poslove kućnoga majstora.
- (3) Jedan radnik na poslovima vratara i pazikuće u smjeni. Škola za takve poslove može angažirati i ovlaštenu zaštitarsku tvrtku ako osnivač škole odluči za tu svrhu snositi troškove.
- (4) Djeljive školske športske dvorane s gledalištem imaju domara dvorane.
- (5) Škola mora osigurati provođenje zaštite na radu u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i odredbama kolektivnoga ugovora.

Članak 11.

Stručni suradnici

- (1) Stručni suradnici u srednjoj školi su: pedagog, psiholog, knjižničar, defektolog, pedagog-defektolog, socijalni radnik.
- (1) Škola do 180 učenika ima dva (2) stručna suradnika od kojih jedan mora biti pedagog.
- (2) Škola s više od 180, a manje od 500 učenika ima tri (3) stručna suradnika sukladno vrstama i opsegu programa koje izvodi. Škola s više od 500 učenika ima četiri (4) stručna suradnika po istome kriteriju odabira profila stručnoga suradnika.
- (3) Ako je u rad škole uključeno više od 10 učenika s teškoćama u razvoju koji se školuju po posebnim programima, kao i učenika s poremećajima u ponašanju, škola treba imati i stručne suradnike onoga specifičnog profila koji su neophodni za izvođenje odgojno-obrazovnoga procesa.
- (4) Škola prema potrebi može zaposliti i druge profile stručnih suradnika ili veći broj navedenih stručnih suradnika, ako lokalna zajednica ili druga pravna osoba trajno preuzima financiranje toga rada.

III. MJERILA ZA UVJETE ODVIJANJA ODGOJNO-OBRAZOVNOGA PROCESA

Opterećenost učenika u nastavi

Članak 12.

- (1) Opterećenje učenika teoretskom nastavom ne smije biti veće od 6 sati dnevno, odnosno 30 sati tjedno.
- (2) Opterećenje učenika praktičnom nastavom u školi i izvan škole ne smije biti veće od 8 sati dnevno, odnosno 40 sati tjedno.
- (3) Nastavni sat traje 45 minuta. Učenicima se mora osigurati odmor između nastavnih sati (odmor između dva nastavna sata traje 5 minuta, a nakon 3. sata 15 ili 20 minuta.)
- (4) Nastavni sat u glazbenim školama za zbor i orkestar traje 90 minuta, a za sve ostale predmete 45 minuta.

Članak 13.

- (1) Optimalno je da škola provodi rad u jednoj smjeni s mogućnošću cjelodnevnoga odgojno-obrazovnog rada u školi u sklopu dodatne i dopunske nastave i izvannastavnih aktivnosti za učenike, te organiziranja aktivnosti cjeloživotnoga obrazovanja za cjelokupnu lokalnu zajednicu.
- (2) Škola ne smije raditi u više od dvije smjene.

Članak 14.

- (1) Škola je dužna osigurati boravak učenicima u školi koji iz objektivnih razloga dolaze prijevremeno, odnosno čekaju prijevoz.

- (2) S ciljem racionalizacije prijevoza učenika škola može imati vlastito vozilo za prijevoz učenika pod uvjetom da sredstva za osiguranje vozila osigurava lokalna zajednica ili donator.

Smještaj učenika u učeničke domove

Članak 15.

- (1) Pravo na smještaj učenika u učeničke domove regulira se zakonom.
- (2) Način i uvjeti smještaja u učenički dom uređeni su provedbenim propisima nadležnoga ministarstva.

Nabava udžbenika

Članak 16.

- (1) Odobranje i nabava udžbenika regulira se zakonom.
- (2) Za slabovidne učenike potrebno je osigurati jedinstvene udžbenike na Brailleovom pismu na razini države.
- (3) Audiovizualna sredstva za slijepe i slabovidne učenike sastavni su dio normativa.

Zdravstvena zaštita učenika

Članak 17.

- (1) Oblici i način ostvarivanja zdravstvene zaštite učenika srednje škole provode se sukladno propisima iz djelatnosti zdravstva.
- (2) Škola omogućava osiguranje učenika od posljedica nesretnog slučaja sukladno Zakonu o javnoj nabavi.
- (3) Učenicima kojima je propisano utvrđivanje zdravstvenih sposobnosti osiguravaju se financijske olakšice putem sporazuma između nadležnih ministarstava

Znanstvena i druga istraživanja u školi

Članak 18.

- (1) U srednjoj školi mogu se provoditi istraživanja za unapređivanje nastave i drugih oblika rada škole koje provode istraživačke ustanove, istraživači pojedinci ili mjerodavne državne ustanove.
- (2) Za provođenje istraživanja istraživači su dužni ishoditi:
- odobrenje ministarstva nadležnoga za obrazovanje
  - odobrenje ravnatelja srednjoškolske ustanove
  - pisana suglasnost roditelja/skrbnika učenika koji su obuhvaćeni istraživanjem.

- (3) Škola koja sudjeluje u istraživanju ima pravo na naknadu troškova istraživanja koju snosi istraživač.

Srednja škola - prostorni i tehnički uvjeti

Opće odredbe

Članak 19.

Zgrade srednjih škola grade se i opremaju prema Državnome pedagoškom standardu srednjega školstva, Normativima za izgradnju i opremanje prostora srednjih škola¹ i drugim posebnim propisima u građenju i drugim područjima bitnim za rad i boravak u školskom prostoru.

Članak 20.

Površina potrebnoga zemljišta za izgradnju školske zgrade i školske dvorane te formiranje školskoga trga, školskoga vježbališta, prostora za rekreaciju i školskoga parka, zelenih površina i dr., po učeniku iznosi 30 m². Iznimno, zbog veće katnosti školske zgrade ili guste izgrađenosti naselja, površina potrebnoga zemljišta može biti 20 m² po učeniku.

Prostorni uvjeti za izvođenje gimnazijskih programa²

Članak 21.

1.0. Prostorni uvjeti za izvođenje nastave

1.1. Jezično-umjetničko područje

- Učionica za hrvatski jezik
- Kabinet za hrvatski jezik
- Učionica za strani jezik
- Kabinet za strani jezik
- Učionica za glazbenu kulturu
- Kabinet za glazbenu kulturu
- Spremište za glazbenu kulturu
- Učionica za likovnu kulturu
- Kabinet za likovnu kulturu
- Spremište za likovnu kulturu

1.2. Prirodoslovno-matematičko područje

- Učionica za matematiku
- Kabinet za matematiku

¹ Normativi za izgradnju i opremanje prostora srednjih škola bit će izrađeni u skladu s Državnim pedagoškim standardom srednjeg školstva.

² Prostorni program izrađuje se za svaku školsku zgradu posebno, te mora proći postupak vrjednovanja. Uvažavajući nastavna područja, a zbog potrebe maksimalne iskorištenosti učioničkih prostora (30 sati/tjedno) i racionalne gradnje objekata društvenoga standarda, nužno je zajedničko korištenje nekih učionica.

Postojeći fond zgrada za srednjoškolski sustav odgoja i obrazovanja dosezat će prostorni standard postupno. Nastavni prostori određeni nastavnim planom i programom planiraju se na način da su podložni promjenama nastavnoga plana i programa.

- Informatička učionica
  - Informatički kabinet
  - Učionica za fiziku
  - Praktikum za fiziku
  - Kabinet za fiziku
  - Učionica za kemiju
  - Praktikum za kemiju
  - Kabinet za kemiju i spremište
  - Učionica za biologiju
  - Praktikum za biologiju
  - Kabinet za biologiju
- 1.3. Društveno područje
- Učionica za povijest
  - Kabinet za povijest
  - Učionica za geografiju
  - Kabinet za geografiju
  - Učionica opće namjene (filozofija, sociologija, logika, etika, psihologija, politika i gospodarstvo, vjeronauk)
  - Kabinet za nastavnike
- 2.0. Tjelesna i zdravstvena kultura
- 2.1. Dvorana za tjelesnu i zdravstvenu kulturu
- Dvorana (dvodijelna, trodijelna)
  - Dvorana za korektivnu gimnastiku
  - Spremište sprava
  - Skupna svlačionica
  - Skupna praonica s WC-ima
  - Kabinet TZK
  - Svlačionice nastavnika TZK sa sanitarijama
  - Ambulanta
  - Prostorija za kondicioniranje zraka
  - Prostorija za pribor i sredstva za čišćenje i održavanje
  - Ulaz za vanjske korisnike s klupskim prostorom
  - Sanitarije uz ulaz za vanjske korisnike
  - Gledališni prostori
  - Prostorija za režiju
  - Spremište sprava i rekvizita za vanjske terene
  - Teretana i trim-dvorana
- 3.0. Društveni prostori
- Višenamjenski prostor
  - Školska knjižnica
  - Prostor za učenički klub
- 4.0. Prostori za upravu, organizaciju i koordinaciju rada škole
- Zbornica

Soba ravnatelja škole
Soba tajnika
Sobe stručno-razvojne službe (pedagog, psiholog, defektolog, voditelj programa, informatičar, satničar)
Soba administracije
Soba računovodstva
Soba za prijem roditelja
Arhiva
Čajna kuhinja

5.0. Gospodarski prostori

5.1. Energetsko-tehnički blok

Kotlovnica za centralno grijanje
Radionica kućnoga majstora
Garderoba i sanitarije tehničkoga osoblja
Opće gospodarsko spremište
Garderoba i sanitarije spremačica
Prostor za odlaganje smeća
Spremište – arhiva

6.0. Ostali prostori

6.1. Ulaz

Trijem
Vjetrobran
Ulazni prostor
Vratarnica
Garderoba za učenike - garderobni ormarići u komunikacijskim prostorima

6.2. Komunikacije:

Hodnici
Stubišta

6.3. Sanitarije:

Sanitarije za učenike
Sanitarije za učitelje

6.4. Prostor za središnju informacijsko-komunikacijsku opremu

7.0. Vanjski prostori

7.1. Opći prostori

Pješački prilazni put
Parkiralište
Gospodarsko dvorište

7.2. Prostori nastavnih područja

Školski didaktički prostor
Školsko dvorište

Školsko vježbalište - vanjski prostori za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture
Ostale parkovne površine u skladu s mogućnošću lokacije

Prostorni uvjeti za izvođenje strukovnih programa³

Članak 22.

- 1.0 Prostorni uvjeti za izvođenje nastave
- 1.1. Zajednički dio programa
  - Učionica za hrvatski jezik
  - Kabinet za hrvatski jezik
  - Učionica za strani jezik
  - Kabinet za strani jezik
  - Učionica za matematiku
  - Kabinet za matematiku
  - Informatička učionica
  - Informatički kabinet
  - Ostale učionice (povijest, zemljopis, gospodarstvo, etika itd.)
- 1.2. Specijalizirane učionice za strukovnu nastavu
  - Učionica
  - Praktikum/laboratorij
  - Kabinet
- 1.3. Radionice za praktičnu nastavu u školi
  - Prostori za pripremu vježbi
  - Prostori za izvođenje vježbi
  - Prostori za skladišni dio (alata, uređaja, sirovina, gotovih proizvoda)
  - Prostori za odlaganje otpadnih i opasnih materijala
  - Kabineti za nastavnike
  - Kabinet voditelja
  - Prostori za učeničku garderobu
  - Sanitarni čvor
- 2.0. Tjelesna i zdravstvena kultura
- 2.1. Dvorana za TZK
  - Dvorana (dvodijelna, trodijelna)
  - Dvorana za korektivnu gimnastiku
  - Spremište sprava
  - Skupna svlačionica
  - Ambulanta
  - Prostor za tuširanje s WC-ima

³ Prostorni program izrađuje se za svaku školsku zgradu posebno, te mora proći postupak vrjednovanja. Poštujući nastavna područja, a zbog potrebe maksimalne iskorištenosti učioničkih prostora (30 sati/tjedno) i racionalne gradnje objekata društvenoga standarda, nužno je zajedničko korištenje nekih učionica. Postojeći fond zgrada za srednjoškolski sustav odgoja i obrazovanja dosezat će prostorni standard postupno. Nastavni prostori određeni nastavnim planom i programom planiraju se na način da su podložni promjenama nastavnoga plana i programa.

Kabinet TZK
Svlačionice nastavnika TZK sa sanitarijama
Prostorija za kondicioniranje zraka
Prostorija za pribor i sredstva za čišćenje i održavanje
Ulaz za vanjske korisnike s klupskim prostorom
Sanitarije uz ulaz za vanjske korisnike
Gledališni prostori
Prostorija za režiju
Spremište sprava i rekvizita za vanjske terene
Teretana i trim-dvorana

- 3.0. Društveni prostori
  - Višenamjenski prostor
  - Školska knjižnica
  - Prostor za učenički klub

- 4.0. Prostori za upravu, organizaciju i koordinaciju škole
  - Zbornica
  - Soba ravnatelja škole
  - Soba tajnika
  - Sobe stručno-razvojne službe (pedagog, psiholog, defektolog, voditelj programa, informatičar, satničar)
  - Soba administracije
  - Soba računovodstva
  - Soba za prijem roditelja
  - Arhiva
  - Čajna kuhinja

- 5.0. Gospodarski prostori
  - 5.1. Energetsko-tehnički blok
    - Kotlovnica za centralno grijanje
    - Radionica kućnoga majstora
    - Garderoba i sanitarije tehničkoga osoblja
    - Opće gospodarsko spremište
    - Garderoba i sanitarije spremačica
    - Prostor za odlaganje smeća
    - Spremište - arhiva

- 6.0. Ostali prostori
  - 6.1. Ulaz
    - Trijem
    - Vjetrobran
    - Ulazni prostor
    - Vratarnica
    - Garderoba za učenike - garderobni ormarići u komunikacijskim prostorima

- 6.2. Komunikacije
Hodnici
Stubišta
- 6.3. Sanitarije:
Sanitarije za učenike
Sanitarije za učitelje
- 6.4. Prostor za središnju informacijsko-komunikacijsku opremu
- 7.0. Vanjski prostori
- 7.1. Opći prostori:
Pješački prilazni put
Školski trg
Parkiralište
Gospodarsko dvorište
- 7.2. Prostori nastavnih područja
Školski didaktički prostor
Školsko dvorište
Školsko vježbalište - vanjski prostori za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture
Ostale parkovne površine u skladu s mogućnošću lokacije

Prostorni uvjeti za izvođenje umjetničkih programa⁴

Članak 23.

- 1.0 Prostorni uvjeti za izvođenje nastave
- 1.1. Općeobrazovni predmeti (prema nastavnom programu)
  - Učionica za hrvatski jezik
  - Kabinet za hrvatski jezik
  - Učionica za strani jezik
  - Kabinet za strani jezik
  - Učionica za matematiku
  - Kabinet za matematiku
  - Informatička učionica
  - Informatički kabinet
  - Ostale učionice (povijest, zemljopis, gospodarstvo, etika itd.)

---

⁴ Prostorni program izrađuje se za svaku školsku zgradu posebno, te mora proći postupak vrjednovanja. Poštujući nastavna područja, a zbog potrebe maksimalne iskorištenosti učioničkih prostora (30 sati tjedno) i racionalne gradnje objekata društvenoga standarda, nužno je zajedničko korištenje nekih učionica.
Postojeći fond zgrada za srednjoškolski sustav odgoja i obrazovanja dosezat će prostorni standard postupno. Nastavni prostori određeni nastavnim planom i programom planiraju se na način da su podložni promjenama nastavnoga plana i programa.

*Općeobrazovni program može se pohađati u pravilu u gimnaziji ili drugoj četverogodišnjoj školi

- 1.2. Specijalizirane učionice
  - Učionica za pojedinačnu nastavu
  - Učionica za grupnu nastavu (2-8 učenika)
  - Učionica za skupnu nastavu (razredni odjel 10-20 učenika)
  - Kabinet nastavnika
- 1.3. Dvorane za skupnu nastavu
  - Dvorana za koncerte učenika
  - Kabinet nastavnika
  - Spremište za instrumente
  - Plesna dvorana
  - Prostor za tuširanje s WC-ima
  - Kabinet nastavnika sa sanitarnim čvorom
- 2.0. Tjelesna i zdravstvena kultura
  - 2.1. Dvorana za TZK
    - Dvorana (jednodijelna)
    - Spremište sprava
    - Skupna svlačionica
    - Prostor za tuširanje s WC-ima
    - Kabinet TZK
    - Ambulanta
    - Svlačionice nastavnika TZK sa sanitarijama
    - Prostorija za kondicioniranje zraka
    - Prostorija za pribor i sredstva za čišćenje i održavanje
    - Ulaz za vanjske korisnike s klupskim prostorom
    - Sanitarije uz ulaz za vanjske korisnike
    - Spremište sprava i rekvizita za vanjske terene
- 3.0. Društveni prostori
  - Višenamjenski prostor
  - Školska knjižnica
  - Prostor za učenički klub
- 4.0. Prostori za upravu, organizaciju i koordinaciju rada škole
  - Zbornica
  - Soba ravnatelja škole
  - Soba tajnika
  - Sobe stručno-razvojne službe (pedagog, psiholog, defektolog, voditelj programa, informatičar, satničar)
  - Soba administracije
  - Soba računovodstva
  - Soba za prijem roditelja
  - Arhiva

Čajna kuhinja

5.0. Gospodarski prostori

- 5.1. Energetsko-tehnički blok
  - Kotlovnica za centralno grijanje
  - Radionica kućnoga majstora
  - Garderoba i sanitarije tehničkoga osoblja
  - Opće gospodarsko spremište
  - Garderoba i sanitarije spremačica
  - Prostor za odlaganje smeća
  - Spremište - arhiva

6.0. Ostali prostori

- 6.1. Ulaz
  - Trijem
  - Vjetrobran
  - Ulazni prostor
  - Vratarnica
  - Garderoba za učenike - garderobni ormarići u komunikacijskim prostorima
- 6.2. Komunikacije:
  - Hodnici
  - Stubišta
- 6.3. Sanitarije:
  - Sanitarije za učenike
  - Sanitarije za učitelje
- 6.4. Prostor za središnju informacijsko-komunikacijsku opremu

7.0. Vanjski prostori

- 7.1. Opći prostori:
  - Pješački prilazni put
  - Školski trg
  - Parkiralište
  - Gospodarsko dvorište
- 7.2. Prostori nastavnih područja
  - Školski didaktički prostor
  - Školsko dvorište
  - Školsko vježbalište - vanjski prostori za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture
  - Ostale parkovne površine u skladu s mogućnošću lokacije

Mjerila za prostore u srednjim školama

Učionice za izvođenje zajedničkoga dijela programa

Članak 24.

- (1) Učionice opće namjene s pripadajućim kabinetima moraju imati odgovarajuću opremu prema nastavnim područjima. Površina učioničkoga prostora je $2,5 \text{ m}^2$ po učeniku te iznosi 60 m^2 , visine 3,0 - 3,2 m.⁵
- (2) Specijalizirane učionice za biologiju, kemiju i fiziku s pripadajućim kabinetima opremaju se demonstracijskim stolom i popratnom opremom i dimenzioniraju se s $3,0 \text{ m}^2$ po učeniku. Specijalizirana učionica za informatiku s pripadajućim kabinetom dimenzionira se za pola razrednoga odjela s $3,5 \text{ m}^2$ po učeniku.⁶
- (3) Praktikum i za biologiju, kemiju i fiziku omogućuju izvođenje učeničkih vježbi i nastavne pokuse za pola razrednoga odjela i dimenzioniraju se s $3,5 \text{ m}^2$ po učeniku.⁷

Specijalizirane učionice za strukovnu nastavu

Članak 25.

- (1) Specijalizirane učionice za strukovnu nastavu učionice su u kojima se realizira teorijska i praktična nastava.
Učionice za teorijsku strukovnu nastavu opremaju se demonstracijskim stolom i popratnom opremom i dimenzioniraju se s 2,5 do $3,0 \text{ m}^2$ po učeniku.
- (2) Praktikum i laboratoriji dimenzioniraju se prema broju učenika na nastavi pojedinoga predmeta koji se regulira planom i programom koje donosi ministar za pojedina zanimanja.
- (3) Specijalizirane učionice za strukovnu nastavu prate odgovarajući kabineti i potrebna spremišta.

Radionice za praktičnu nastavu u školi

Članak 26.

- (1) Radionice za praktičnu nastavu sastoje se od prostora za pripremu vježbi, prostora za izvođenje vježbi – radionica, skladišnih prostora (sirovina i gotovih proizvoda), prostora za alate, strojeve i uređaje, prostora za odlaganja otpadnih i opasnih materijala, kabineta za nastavnike, kabineta voditelja te učeničke garderobe i sanitarnoga čvora.

---

^{7, 8} Propisani standard u postojećim školama postiže se prilagođavanjem broja učenika.

⁹ Propisani standard u postojećim školama postiže se prilagođavanjem broja učenika.

- (2) Radionice se dimenzioniraju sukladno planu i programu zanimanja koji donosi nadležno ministarstvo, a za koje je ta radionica namijenjena.
- (3) Radionički prostor za učenike s teškoćama u razvoju veći je od dimenzioniranoga prostora kako bi im omogućio nesmetan rad i kretanje.
- (4) Dio praktične nastave izvodi se u otvorenim prostorima čija namjena i površina ovisi o specifičnim zahtjevima programa praktične nastave pojedinih zanimanja (poljoprivreda, šumarstvo, veterina itd.), a utvrđuje minimalne uvjete za odvijanje nastave prema posebnim propisima nadležnoga ministarstva.

Prostori za tjelesnu i zdravstvenu kulturu

Članak 27.

- (1) Prostori za tjelesnu i zdravstvenu kulturu sastoje se od zatvorenih i otvorenih prostora školskih vježbališta.
- (2) Prostor za tjelesnu i zdravstvenu kulturu određuje se, organizira i oprema u skladu s uvjetima utvrđenima nastavnim planom i programom toga predmeta prema propisanim standardima u školstvu i športu. Srednja škola ima ili mora imati osigurano korištenje dvorane za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture primjerenu broju učenika.
- (3) Srednja škola do 16 razrednih odjela ima osigurano korištenje dvodijelne dvorane veličine 30 x 20x7 m sa svim pratećim prostorima. Srednja škola s više od 16 razrednih odjela ima osigurano korištenje trodijelne športske dvorane veličine 45 x 27x 8 m sa svim pratećim prostorima. Za sportske trodijelne dvorane financijska sredstva osigurava nadležno ministarstvo i zainteresirana lokalna samouprava, s obzirom da takve dvorane zadovoljavaju i športske potrebe lokalne zajednice. Broj i vrsta vanjskih vježbališta definirana je normativima.

Višenamjenski prostor

Članak 28.

- (1) Višenamjenski prostor koristi se za boravak i odmor učenika, mogućnost prehrane te povremeno za priredbe, predavanja, projekcije i prezentacije i druge izvannastavne aktivnosti. Dimenzionira se s 0,50 m² po učeniku, ali ne manje od 90 m². Prostor se može realizirati kao izdvojena dvorana ili kao proširenje komunikacije.
- (2) Učenički klub služi za druženje učenika, rad učeničkoga vijeća, boravak učenika putnika i slično.

Školska knjižnica

Članak 29.

- (1) Školska knjižnica sastavni je dio odgojno-obrazovnog sustava i izravno je uključena u nastavne i slobodne aktivnosti. Na raspolaganju je učenicima, nastavnom osoblju i drugim korisnicima. Prostor knjižnice treba biti prilagodljiv promjenama u obrazovnom programu i novim tehnologijama.
- (2) Veličina prostora knjižnice ovisi o broju učenika odnosno broju razrednih odjela. Prilikom dimenzioniranja treba računati da će u čitaonici istodobno boraviti 5% učenika škole, a radni prostor po jednom korisniku iznosi 2 m². Knjižnica ne može biti manja od 60 m².
- (3) Knjižnica se sastoji od prostora za rad knjižničara (rad s korisnicima i obrada građe 15 m²), prostora za smještaj knjižnične građe u slobodnom pristupu (5,5 m² na 1.000 knjiga, računajući 15 knjiga po korisniku), računalnih mjesta za individualni rad korisnika (3-5 mjesta = 15 m²), čitaonički prostor za individualni i skupni rad, izložbeni prostor i spremište za knjižničnu građu. U sklopu knjižnice, u školi optimalne veličine, multimedijaska se učionica dimenzionira za 20 korisnika x 3 m = 60 m². U sklopu knjižnice nalazi se i kabinet knjižničara (15 m²).

Prostori za upravo, organizaciju i koordinaciju rada

Članak 30.

- (1) Prostori za upravo, organizaciju i koordinaciju rada ujedinjuju pedagošku i administrativnu službu škole. Poželjno je da ovi prostori imaju jednostavnu i preglednu vezu s ulaznim prostorom škole.
- (2) Zbornica je prostor kojim se koriste svi nastavnici škole za okupljanje, izmjenu iskustava i rezultata rada te odmor između nastavnih sati. U zbornici se održavaju nastavnička vijeća i uređuje nastavna i ostala administracija. U školi sa 16 do 20 razrednih odjela, zbornica treba imati 30 mjesta za sjedenje, u pravilu oko spojenih stolova, te je površine od 60 do 80 m². Zbornica može biti proširena s prostorom za odmor i razgovor.
- (3) Soba ravnatelja koristi se za rad i kontakte s nastavnicima, učenicima i roditeljima te s trećim osobama, a svojom veličinom mora omogućiti i manje grupne sastanke.
- (4) Sobe stručnih suradnika koriste se za kontakte s nastavnicima, učenicima i roditeljima.
- (5) Arhiva: prostor za pohranu školske dokumentacije.

Gospodarski i ostali prostori

Članak 31.

- (1) Gospodarski prostori dimenzioniraju se i opremaju prema vrsti škole, kapacitetu školske zgrade, načinu opskrbe te osiguranju energetske potreba.

- (2) Ukupna širina vanjskih ulaznih vrata dimenzionira se po broju učenika. Najmanja širina jednokrlnih ulaznih vrata iznosi 110 cm, a dvokrlnih 180 cm i moraju se otvarati prema van. Dubina vjetrobrana je najmanje 240 cm.
- (3) Hodnici se dimenzioniraju po broju učenika odnosno učionica. Najmanja širina hodnika s učionicama s jedne strane za dvije učionice je 180 cm, četiri učionice 240 cm, a najmanja je širina hodnika s učionicama obostrano 300 cm. Ukoliko se garderoba nalazi u hodnicima, mora se osigurati veća širina hodnika.
- (4) Širina stubišnoga kraka najmanje je 120 cm za dvije učionice. Za sljedeće dvije učionice širina kraka se povećava za 30 cm. Visina stuba ne smije biti veća od 15 cm, a širina gazišta stuba najmanje 33 cm.
- (5) Ulaz u školu mora imati natkriveni trijem i rampu. Rampa je čvrsta, hrapava površina s najvećim nagibom 1:20 (5%), najmanje 130 cm široka, a nezaštićene strane ograđene su u visini 90 cm u skladu s posebnim propisima nadležnoga ministarstva.
- (6) Pješački prilazni put mora biti osvijetljen i udovoljavati propisima o sigurnosti u prometu.
- (7) Garderoba učenika može se organizirati kao središnja garderoba u ulaznome prostoru škole ili kao garderobni ormarići po hodnicima.
- (8) Sanitarije za učenike čini prostor s WC-kabinama i pretprostor s umivaonicama. Svaki sanitarni čvor sastoji se od ženskoga i muškoga dijela s odvojenim pretprostorima.
- (9) Dimenzioniranje potrebnoga broja sanitarnih uređaja provodi se na sljedeći način:
  - za 30 učenika potrebno je osigurati dvije WC-kabine,
  - za 30 učenika potrebno je osigurati jednu WC-kabinu i 1,5 pisoar,
  - za isti broj učenika potrebno je u pretprostoru osigurati jedan umivaonik,
  - potrebno je osigurati jednu WC-kabinu za osobe s invaliditetom.

Higijensko-tehnički zahtjevi za prostore srednjih škola

Članak 32.

- (1) Za stvaranje primjerenih uvjeta rada u srednjoj školi potrebno je zadovoljiti higijensko-tehničke zahtjeve koji se odnose na: osvijetljenje, osunčanje, prozračivanje, toplinsku zaštitu, zaštitu od buke i akustiku, grijanje i hlađenje, opskrbu vodom, odvodnju otpadnih voda, električne instalacije, instalacije informatike, zaštitu od požara i zaštitu od provale. Za strukovne škole treba obratiti pozornost na dopremu, skladištenje, odlaganje i odvoz opasnih tvari.
- (2) Prirodno osvijetljenje najznačajniji je psihološki i fiziološki čimbenik radnih uvjeta u školskoj zgradi te je, ovisno o obliku nastave, nužno osigurati primjerenu kvalitetu i jačinu osvijetljenja.
- (3) Kvaliteta prirodnoga osvijetljenja u učionici određuje se: orijentacijom učionice, tehničkim sredstvima za raspršenje dnevnoga svjetla i kontrolom odbljeska unutarnjih površina. U svim radnim prostorima škole osigurava se zamračenje.
- (4) Učionice trebaju biti optimalno osvijetljene, a ovisno o sadržaju i obliku nastave. Zaštita od izravnoga prodiranja sunčevih zraka, kojom se sprječava stvaranje bljeska i pretjeranoga zagrijavanja, mora biti takva da ne smanjuje stvarnu površinu prozora.

- (5) Svi prostori za rad i boravak trebaju se prirodno prozračivati. U nastavnim prostorijama treba osigurati četiri izmjene zraka na sat uz najveću brzinu strujanja zraka 0,2 m/s ili 25-30 m³ zraka/h po učeniku.
- (6) U učionicama treba osigurati relativnu vlagu u zraku od 45 do 55%.
- (7) Toplinska zaštita, zaštita od buke i akustika zidnih i stropnih konstrukcija zajedničkih prostora i učionica mora biti prema važećim propisima i standardima. Zaštita od buke i akustika trebaju omogućavati dobru slušnost i razgovijetnost pri govoru, kao i optimalnu jeku pri slušanju glazbe.
- (8) Za grijanje i hlađenje prostora i pripremu tople vode mogu se koristiti sve vrste centralnoga sustava.
- (9) U prostorima za rad i boravak zrak mora biti ravnomjerno zagrijavan:
  - u učionicama 20°C,
  - u radionicama od 18 do 20°C,
  - u dvorani za tjelesnu i zdravstvenu kulturu od 16 do 18°C, a u svlačionicama i praonicama od 20 do 22°C
  - u hodnicima i stubištima 18°C.
- (10) U razdoblju visokih vanjskih temperatura u prostorima škole treba osigurati optimalnu temperaturu, 5°C nižu od vanjske.

Članak 33.

- (1) Opskrba vodom ostvaruje se instalacijom vodovodne mreže sa zdravstveno ispravnom vodom za piće.
- (2) Otpadne vode odvođe se kućnom kanalizacijom koja se priključuje na komunalnu kanalizaciju ili na drugi način, prema važećim propisima i standardima.
- (3) Električna instalacija mora biti zaštićena i osigurana. Treba predvidjeti instalacije za TV prijem i instalaciju interneta.
- (4) Zaštita od požara provodi se uporabom odgovarajućih građevnih materijala, definiranjem evakuacijskih putova i izlaza te protupožarnom opremom i signalizacijom.
- (5) Zaštita od provale provodi se uporabom alarma i video-nadzora.

Osnovna mjerila za opremu škole

Članak 34.

- (1) Oprema prostora mora odgovarati namjeni prostora i omogućiti realizaciju odgojno-obrazovnoga rada s učenicima. Treba osmisliti način korištenja prostora i osigurati opremu za izvođenje nastave, izvannastavnih aktivnosti i drugih oblika odgojno-obrazovnoga rada.
- (2) Oprema i namještaj moraju biti funkcionalni i sigurni, prenosivi, stabilni, od kvalitetnoga materijala, po mogućnosti prirodnoga, lakoga za održavanje, postojanih boja, estetskoga izgleda. Sav namještaj treba zadovoljavati ergonomske zahtjeve.
- (3) Nastavna sredstva i pomagala moraju zadovoljiti sve zadaće koje se ostvaruju u školi.

Članak 35.

Oprema prostora škole obuhvaća opremu na razini škole, opremu učionica, specijaliziranih učionica za pripremanje i izvođenje nastave prema pojedinim skupinama nastavnih područja, vrstama obrazovnih programa, posebnim namjenama i ostalo.

Članak 36.

Oprema na razini škole:

- telefonska instalacija, Internet, intranet
- razglasni uređaj sa školskim zvonom
- školski sat
- alarmni sustav
- video-nadzor
- digitalna kamera
- digitalni fotoaparati
- fotokopirni aparat
- interaktivna ploča
- oglasna ploča
- izložbene vitrine i stolovi
- oprema prema planu i programu škole.

Članak 37.

(1) Oprema na razini učionice:

- radni stolovi za učenike - dvosjedi
- radni stolovi za učenike - jednosjedi
- stolci s naslonom za učenike
- stol za nastavnika s računalom
- stolac s naslonom za nastavnika
- trodijelna školska ploča
- LCD projektor - stropni s projekcijskim platnom
- audiolinija
- zidna ploha za izložbe: ploča s mekom oblogom i magnetna ploča
- ormari, vitrine i police (pohrana nastavnih sredstva, nastavnih pomagala i priručnoga materijala)
- prva pomoć, komplet

(2) Instalacije:

- umivaonik
- utičnice za električnu struju od 230 V
- priključak na antenski razvod
- priključak na intranet.

(3) Kabinet nastavnika:

- radni stolovi i stolci za nastavnike
- ormari, vitrine i police za nastavna sredstva i pomagala
- stol za nastavnika s računalom
- stol, radna ploha za rad nastavnika s učenicima.

(4) Instalacije:

- umivaonik
- utičnice za električnu struju od 220 V
- priključak na antenski razvod
- priključak na Internet i intranet.

Članak 38.

(1) Dodatna oprema učionica za nastavu biologije, kemije i fizike:

- demonstracijski stol sa stolcem s razvodnom pločom za električnu struju i priključkom vode
- demonstracijski pokretni stolić
- radne površine najmanje duljine 4 m, dubine 60 cm s tri ugrađena praonika
- laboratorijski stolci s mogućnošću podešavanja visine
- aparat za gašenje požara
- viseće vitrine
- periodički sustav elemenata.

(2) Kabinet nastavnika:

- digestor
- ormar za kemikalije s protupožarnom zaštitom
- radni stol za pripremu demonstracijskih pokusa
- demonstracijski pokretni stolić
- hladnjak
- stol sa šest stolaca za skupni rad učenika.

(3) Instalacije:

- umivaonik i praonik
- utičnice za električnu struju od 220 V
- priključak na antenski razvod
- priključak na Internet i intranet.

Članak 39.

(1) Oprema specijaliziranih učionica za nastavu strukovnih sadržaja:

- oprema učionica
- oprema praktikuma i laboratorija
- oprema kabineta
- oprema radionica za praktičnu nastavu
- oprema za skladišni prostor
- oprema za odlaganje otpadnih i opasnih materijala.

(2) Oprema, instalacije, uređaji, strojevi i namještaj u pojedinom prostoru utvrđuju se planom i programom određenoga strukovnog zanimanja.

Članak 40.

- (1) Oprema specijaliziranih učionica za nastavu umjetničkih programa:
  - oprema učionica za pojedinačnu nastavu.
  - oprema učionica za grupnu nastavu (2-8 učenika).
  - oprema učionica za skupnu nastavu (razredni odjel 10-20 učenika).
- (2) Oprema, namještaj, uređaji, instrumenti i instalacije u pojedinom prostoru utvrđuju se planom i programom određenoga umjetničkog zanimanja.
- (3) Oprema dvorana za skupnu nastavu umjetničkih škola
  - oprema dvorana za koncerte učenika.
  - oprema spremišta za instrumente.
  - oprema plesne dvorane.

Praktična nastava izvan škole

Članak 41.

- (1) Veći dio sati praktične nastave u trogodišnjim programima za obrtnička zanimanja izvodi se izvan škole, u radionicama i poduzećima.
- (2) Prostorni uvjeti za obavljanje redovne djelatnosti iz određenoga gospodarskog područja propisani su zakonskim i drugim aktima iz nadležnosti gospodarstva.
- (3) Radionice i poduzeća u kojima učenici obavljaju praktičnu nastavu kao dio ukupnoga obrazovnog procesa za stjecanje zanimanja/kvalifikacije moraju udovoljavati temeljnim kriterijima za ostvarivanje prava na izvođenje određenoga obrazovnog programa utvrđenoga planom i programom za zanimanje/kvalifikaciju.

Prostori za praktičnu nastavu na otvorenome

Članak 42.

Minimalni uvjeti za izvođenje praktične nastave na otvorenome obuhvaćaju:

- prostor za pripremu vježbi
- prostor za skladišni dio (alata, uređaja, sirovina, gotovih proizvoda)
- ostali zatvoreni prostori za praktičnu nastavu (staje, vinski podrumi, staklenici, itd)
- prostori za odlaganje otpadnih i opasnih materijala
- prostor za nastavnika
- prostor za učeničku garderobu
- sanitarni čvor

IV. POSEBNE POTREBE U SREDNJEM ŠKOLSTVU

Nacionalne manjine

Članak 43.

- (1) Pravo je pripadnika nacionalnih manjina na odgoj i obrazovanje na svome jeziku i pismu kojim se služe, a ostvaruje se Zakonom.
- (2) Odgoj i obrazovanje pripadnika nacionalne manjine obavlja se u srednjim školama s nastavom na jeziku i pismu kojim se služe pod uvjetima i na način propisanim posebnim programom nadležnoga ministarstva o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.
- (3) Obrazovanje učenika nacionalnih manjina provodi se na temelju tri modela organiziranja i provođenja nastave:

Model A po kojemu se cjelokupna nastava izvodi na jeziku i pismu nacionalne manjine, uz obvezno učenje hrvatskoga jezika u istom broju sati u kojem se uči jezik manjine. Učenici imaju pravo i obvezu učiti dodatne sadržaje važne za manjinsku zajednicu. Ovaj se model nastave provodi u posebnoj ustanovi, ali ga je moguće provoditi u ustanovama s nastavom na hrvatskom jeziku u posebnim odjelima s nastavom na jeziku i pismu manjine.

Model B po kojem se nastava izvodi dvojezično. Prirodna se grupa predmeta uči na hrvatskom jeziku, a društvena grupa predmeta na jeziku nacionalne manjine. Nastava se provodi u ustanovi s nastavom na hrvatskom jeziku, ali u posebnim odjelima.

Model C po kojemu se nastava izvodi na hrvatskom jeziku uz dodatnih pet školskih sati namijenjenih njegovanju jezika i kulture nacionalne manjine. Dodatna satnica u trajanju od pet školskih sati tjedno obuhvaća učenje jezika i književnosti nacionalne manjine, geografije, povijesti, glazbene i likovne umjetnosti.

- (4) Posebni oblici nastave (seminari, ljetne i zimske škole i drugo) organiziraju se za one učenike za koje ne postoji mogućnost organiziranja redovite nastave po modelu A, B ili C. Nadležno ministarstvo sufinancira organiziranje i provođenje posebnih oblika nastave.

Školovanje učenika na otocima i drugim prometno izdvojenim područjima

Članak 44.

- (1) Škola na otoku ili u drugom prometno izdvojenom prostoru može se osnovati s programima osnovne i srednje škole.
- (2) Broj učenika po razrednom odjelu i odgojno-obrazovnoj skupini u srednjoj školi na otoku ili u drugom prometno izdvojenom prostoru može biti za 30% manji od broja predviđenoga ovim standardom za škole na ostalim područjima.
- (3) U srednjoj školi na otoku ili u drugom prometno izdvojenom prostoru u jednome razrednom odjelu može se kombinirati i više od tri programa zanimanja.

Školovanje učenika u umjetničkim školama

Članak 45.

- (1) Srednje glazbene, plesne i škole za likovnu umjetnost i dizajn mogu se osnivati i s manjim brojem razrednih odjela od broja predviđenoga ovim standardom za ostale škole o čemu se odlučuje na osnovi posebnih propisa.
- (2) Broj učenika u razrednom odjelu i odgojno-obrazovnoj skupini određuje se prema specifičnostima izvođenja nastave.
U glazbenoj školi nastava se izvodi:
  - pojedinačno za nastavu glazbala, solo pjevanja i korepeticije
  - s 2 do 4 učenika u nastavi partiture, dirigiranja i osnova vokalne tehnike
  - s 4 do 6 učenika u nastavi harmonije, polifonije, glazbenog folkloru, metodike nastave glazbe i rada s dječjim instrumentarijem
  - s 2 do 8 učenika u nastavi komorne glazbe
  - u razrednom odjelu s 10 do 15 učenika u nastavi solfeggia, teorije glazbe, povijesti glazbe, glazbenih oblika i poznavanja glazbala
  - skupno s najmanje 12 do 15 učenika za nastavu orkestra, odnosno najmanje 20 učenika za nastavu zbora.
- (3) U školi za klasični balet nastava se izvodi:
  - pojedinačno za nastavu glazbala
  - u razrednom odjelu s od 3 do 10 učenika za nastavne predmete određene planom i programom.
- (4) U školi suvremenoga plesa nastava se izvodi:
  - pojedinačno za nastavu glazbala
  - grupno s 3 do 5 učenika u nastavi metodike plesne nastave i osnova koreografije
  - u razrednom odjelu s 8 do 12 učenika za nastavne predmete prema nastavnome planu i programu.
- (5) Trajanje nastavnoga sata u pravilu iznosi 45 minuta osim za izvođenje nastave specifičnih nastavnih predmeta. Prema nastavnome planu i programu Funkcionalne muzičke pedagogije nastavni sat solfeggia, analize glazbenih oblika i dirigiranja traje 60 minuta.
- (6) U umjetničkim školama potrebne su učionice primjerene pojedinačnoj i grupnoj nastavi, nastavi u razrednom odjelu i nastavi skupnog muziciranja.
- (7) Glazbena škola ima dvoranu s oko 80 mjesta za koncerte učenika.
- (8) Plesne škole imaju plesnu dvoranu s oko 100 m² s vibrirajućim podom i ostalom opremom.

Školovanje darovitih učenika

Članak 46.

- (1) Rad s darovitom djecom provodi se programima različite težine i složenosti (diferencirani nastavni program) u razrednome odjelu ili interesnim grupama, kreativnim i/ili istraživačkim radionicama, putem izbornih programa (grupni ili individualno), u posebnim izvannastavnim aktivnostima, usporednim programima (pull-out) ili omogućavanjem pristupa izvorima specifičnoga znanja.
- (2) Broj učenika/ca razrednoga odjela u kojemu se nalazi daroviti učenik/ci utvrđuje se analognom primjenom odredbe iz članka 4., stavka 4. ovoga standarda.
- (3) Darovitom/oj učeniku/ci škola može za razvoj darovitosti (natjecanja, pripreme, izložbe, nastupi) odobriti dužu odsutnost s nastave od propisane. Obveza je škole prilagoditi učeniku/ci provjeravanje postignuća i ocjenjivanje.

Školovanje učenika s teškoćama u razvoju

Članak 47.

- (1) Srednjoškolsko obrazovanje učenika s teškoćama u razvoju organizira se i izvodi prema:
  - redovitom programu uz uporabu specifičnih nastavnih metoda, sredstava i pomagala kojeg donosi nadležni ministar
  - prilagođenome programu uz uporabu specifičnih nastavnih sredstava i pomagala i/ili uz specifične metode rada kojeg donosi škola
  - posebnome programu kojeg donosi nadležni ministar
- (2) Oprema i didaktička sredstva te druga pomagala u nastavi moraju biti prilagođena vrsti potreba učenika s teškoćama u razvoju. Mjerila za prostorne uvjete, opremanje i stručne kadrove bit će sastavni dio planova i programa prema kojima će se obrazovati učenici s teškoćama u razvoju u skladu s vrstama potreba a u skladu s odredbama iz stavka 1. ovoga članka..
- (3) Razredni odjeli učenika s teškoćama u razvoju, koji se školuju po posebnim nastavnim programima mogu imati do deset učenika i to s dva ili iznimno tri srodna programa obrazovanja.
- (4) Srednja škola s 10 i više učenika s teškoćama u razvoju s oštećenim lokomotornim sustavom (bez mogućnosti samostalnoga kretanja) ima pravo na jednoga radnika srednje stručne spreme medicinske struke za pomoć, prijenos i prijevoz (ako škola ima vozilo za te učenike).

- (5) Za učenike s oštećenjima jezično-glasovne komunikacije osigurava se prevoditelj znakovnoga jezika.

Školovanje djece u zdravstvenoj ustanovi i nastava u kući

Članak 48.

- (1) Zdravstvene ustanove koje provode liječenje djece s kroničnim bolestima ili stanjima koja zahtijevaju boravak ili smještaj u tim ustanovama mogu u svom sastavu imati razredne odjele i odgojno-obrazovne grupe sa statusom područnih odjela, a njihov se rad definira sukladno zakonu.
- (2) Za učenike koji zbog većih motoričkih poteškoća ili kroničnih bolesti ne mogu polaziti nastavu u školi, škola organizira instruktivnu nastavu u kući učenika odnosno zdravstvenoj ustanovi ako se učenik nalazi na dužem liječenju uz odobrenje ministarstva nadležnog za obrazovanje.
- (3) Za nastavnike koji ostvaruju odgojno-obrazovni program u zdravstvenim ustanovama potrebno je osigurati posebno stručno usavršavanje sukladno potrebama djece s kojima rade.
- (4) Posebnosti rada u zdravstvenim ustanovama koje provode odgojno-obrazovni rad s djecom uredit će se posebnim propisima ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja uz suglasnost ministra zdravstva.

V. UČENIČKI DOM

Opće odredbe

Članak 49.

- (1) Učenički su domovi srednjoškolske odgojno-obrazovne ustanove u kojima se u sklopu odgojno-obrazovnoga programa za učenike osigurava i primjeren boravak, smještaj i prehrana tijekom pohađanja srednjoškolskoga obrazovanja. On nije jednak školi i ima posebnu organizaciju i tehnologiju rada koja se ostvaruje različitim programima rada - temeljnim, posebnim i interesnim (izbornim). U programiranju rada polazi se od humanističko-razvojne paradigme i individualnih potreba i interesa učenika. Programi rada rezultat su suradničkih odnosa, uzajamnoga poštovanja i podržavanja, otvorene humanističke komunikacije i poštovanja osobnosti.
- (2) Odgojno-obrazovni program u učeničkom domu potpora je i pomoć učeniku i roditelju u postizanju što kvalitetnijega ukupnog razvoja i obrazovanja učenika, mladoga čovjeka. Program ostvaruju nastavnici-odgajatelji te različiti stručnjaci kao što su pedagozi, psiholozi, zdravstveni radnici i drugi, koje po potrebi u svoj rad s učenicima uključuje učenički dom.

Posebnosti pedagoškoga standarda za učeničke domove

Članak 50.

- (1) Državnim pedagoškim standardom utvrđuju se mjerila za postizanje zadovoljavajuće razine uređenosti srednjega školstva i učeničkih domova utemeljene na znanstveno-spoznajnim postignućima i u okviru mogućnosti Republike Hrvatske.
- (2) Posebnosti pedagoškoga standarda za učeničke domove proizlaze iz utvrđivanja mjerila za sljedeće elemente:
  - a) broj odgojno-obrazovnih skupina u učeničkom domu, kao samostalnoj ustanovi,
  - b) broj učenika u odgojno-obrazovnoj skupini,
  - c) broj odgajatelja, stručnih suradnika i ostalih radnika potrebnih za provedbu odgojno-obrazovnoga plana i programa i drugih sadržaja i aktivnosti propisanih zakonom i drugim propisima,
  - d) odgojno-obrazovni plan i program,
  - e) prostor i opremu u učeničkom domu,
  - f) posebni potreba u učeničkim domovima uvjetovanih specifičnim okolnostima (školovanje na malim otocima, školovanje darovitih učenika i učenika s teškoćama u razvoju),
  - g) učenički standard (smještaj, prehrana, zdravstvena zaštita).

Članak 51.

- (1) Dom optimalne veličine ima najviše 10 odgojno-obrazovnih skupina.

Broj učenika u odgojno-obrazovnoj skupini

Članak 52.

- (1) Odgojno-obrazovna skupina ima najmanje 15, a najviše 20 učenika. Odgojno-obrazovna skupina u kojoj su integrirani učenici s teškoćama u razvoju ima najviše 15 učenika.
- (3) Broj odgajatelja, stručnih suradnika i drugih radnika potrebnih za obavljanje poslova u učeničkom domu

Odgajatelji

Članak 53.

- (1) Broj odgajatelja utvrđuje se na temelju potrebe neposrednoga odgojno-obrazovnog rada, a u skladu s posebnim propisima nadležnoga ministarstva.
- (2) Odgojno-obrazovni rad u učeničkim domovima može obavljati osoba s visokom stručnom spremom.
- (3) Dom ima noćnoga pazitelja s najmanje srednjom stručnom spremom koji isključivo radi u timu s noćnim odgajateljem.

- (4) Učenički dom za ostvarenje dodatnih, izbornih programa može zaposliti i veći broj odgojno - obrazovnih radnika koje financira iz vlastitih sredstava.

Stručni suradnici

Članak 54.

- (1) Svaki učenički dom ima stručne suradnike (pedagog, psiholog, socijalni radnik/pedagog).
- (2) Dom do 80 učenika ima jednoga (1) stručnog suradnika pedagoga ili psihologa.
- (3) Domovi od 80 do 250 učenika imaju dva (2) stručna suradnika: pedagoga i psihologa, od kojih jedan obavlja poslove organizatora slobodnoga vremena učenika.
- (4) Dom ima stručne suradnike: knjižničara i informatičara. Broj izvršitelja utvrđuje se prema propisanim standardima školske knjižnice i opremljenosti informatičkom opremom..
- (5) Svaki učenički dom ima zdravstvenoga voditelja s najmanje višom stručnom spremom.
- (6) Posebne i verificirane odgojno-obrazovne programe u domovima mogu realizirati i vanjski suradnici s primjerenom izobrazbom i stručnom spremom.

Ostali radnici

Članak 55.

- (1) Dom kao samostalna ustanova ima : - ravnatelja
- tajnika,
- voditelja računovodstva /računovođu/,
- administrativno-financijskoga radnika.
- (2) Dom kao područni odjel ima : - voditelja
- administrativnoga radnika.
- (3) Broj radnika na pomoćno-tehničkim poslovima utvrđuje se na temelju raspoloživoga otvorenog i zatvorenog prostora, vrsti grijanja i specifičnih potreba danonoćnoga programa u učeničkim domovima.
- (4) Domovi s manje od 80 i više od 300 učenika svoje specifične potrebe rješavaju uz suglasnost nadležnoga ministarstva.
- (5) Mjerila za utvrđivanje broja radnika na pomoćno-tehničkim poslovima temelje se na činjenici da dom radi 24 sata x 7 dana tjedno:
  - 1.) broj spremačica utvrđuje se na temelju: ukupnoga zatvorenog i otvorenog prostora primjenom normativa do 600 m² u svakoj smjeni,
  - 2.) svaki dom ima 2 izvršitelja (od 6 do 22 sata): vratar – telefonist - pazikuća,
  - 3.) svaki dom ima 2 radnika na poslovima domara, ložača, vozača, kućnoga majstora, osiguranje objekta, održavanje - nadzor kotlovnice
  - 4.) broj kuharica utvrđuje se na temelju broja obroka koje priređuju učenicima, (jedinična vrijednost po radniku iznosi najmanje 70 obroka dnevno),

- 5.) učenički dom ima radnika za pranje, popravak i glačanje rublja (jedan u domu s 50 do 150 učenika i 20 sati tjedno na svakih 50 iznad 150 učenika),
  - 6.) učenički dom ima ekonomu /skladištara/.
- (6) Učenički dom koji ima dodatne djelatnosti ili pruža dodatne usluge učenicima može zaposliti i više radnika koje financira iz vlastitih sredstava.

Odgojno-obrazovni plan i program

Članak 56.

- (1) Plan i program odgojno-obrazovnoga rada (odgojnim skupinama) definira: ciljeve koje želimo postići, aktivnosti (sadržaje) kojima ćemo ih ostvariti, način (metode) rada, nositelje aktivnosti i vrijeme za realizaciju. Osnovna pretpostavka za planiranje odgojno-obrazovnih sadržaja, načina i metoda rada je dobro poznavanje učenika, njihovih potreba, sklonosti i sposobnosti.
- (3) Odgojno-obrazovne aktivnosti za sve dobne skupine učenika uključuju znanje iz sljedećih područja: čuvanje i unapređivanje zdravlja, socio-emocionalni razvoj, kognitivni razvoj i kreativnost.
- (4) Odgoj kao proces stalna je interakcija između odgajatelja i odgajanika, utemeljena na kvalitetnoj komunikaciji. U tom se procesu oba sudionika obogaćuju novim spoznajama i iskustvima na kojima se dalje definiraju neposredni programski zadaci. U tom smislu, svi odgojno-obrazovni planovi i programi su otvoreni i razvojni (domski kurikulum).
- (5) Učenički dom može na zahtjev učenika i roditelja organizirati i fakultativne programe odgoja i obrazovanja koje plaćaju korisnici.
- (6) Izborne aktivnosti koje se nude učenicima u učeničkom domu moraju se provoditi prema programima koje verificira nadležno ministarstvo, a organizira uz suglasnost roditelja. Takve programe u pravilu financiraju roditelji.

Prostorni i tehnički uvjeti

Članak 57.

- (1) Učenički domovi grade se i opremaju prema Državnome pedagoškom standardu srednjoškolskoga obrazovanja, Normativima za izgradnju i opremanje prostora učeničkih domova⁸ te posebnim propisima bitnim za rad i boravak u prostorima učeničkoga doma.
- (2) Učenički dom osigurava prostorne uvjete za stalni boravak učenika i odgojno-obrazovni program. Cjelokupan unutarnji i vanjski prostor doma mora zadovoljavati osnovna ekološka i estetska mjerila.
- (3) Površina potrebnoga zemljišta za izgradnju samostalnoga učeničkoga doma s dvoranom te formiranje igrališta, prostora za rekreaciju i vrta, zelenih površina i drugoga iznosi 30 m²

---

¹⁰ Normativi za izgradnju i opremanje prostora učeničkih domova bit će izrađeni u skladu s ovim državnim pedagoškim standardom srednjoškolskoga obrazovanja.

po učeniku. Ukoliko se učenički dom organizira u sklopu škole, površina potrebnoga zemljišta iznosi 20 m² po učeniku.

(4) Zbog sigurnosti učenika te održavanja i čuvanja, vanjski domski prostor je ograđen.

Prostorni uvjeti učeničkoga doma⁹

Članak 58.

1. Prostori stanovanja, boravka, učenja i provođenja slobodnoga vremena

Soba učenika sa sanitarnim prostorom

Soba za dnevni boravak i učenje

Knjižnica i čitaonica

Informatička učionica

Prostori za učenički klub i slobodne aktivnosti

Blagovaonica

Dvorana za športske, rekreativne i kulturne aktivnosti s pratećim prostorima

2. Prostori za upravu, organizaciju i koordinaciju rada

Zbornica

Soba ravnatelja

Soba tajnika

Soba za računovodstvo

Arhiva

Soba za odgajatelje (za individualni rad)

Soba stručnoga suradnika

Soba knjižničara i informatičara

Soba zdravstvenoga voditelja

Soba za informacije i razgovor s roditeljima

3. Gospodarski prostori

Kuhinja sa spremištem

Soba ekonoma

Spremišta

Sanitarije i garderoba kuhinjskoga osoblja

Praonica i glačonica

Sabirnica prljavoga rublja i spremište čistoga rublja

Kotlovnica za centralno grijanje

Radionica kućnoga majstora

⁹ Prostorni uvjeti izrađuju se za svaki učenički dom posebno, te moraju proći postupak stručne valorizacije. Svi prostori učeničkoga doma dimenzioniraju se sukladno tipu i kapacitetu doma.

Garderoba i sanitarije tehničkoga osoblja

Opće gospodarsko spremište
Garderoba i sanitarije spremačica
Prostor za odlaganje smeća

4. Ostali prostori

Ulaz s vjetrobranom i vratarnicom
Komunikacije - hodnici i stubišta
Sanitarije uz javne prostore
Čajna kuhinja za učenike
Prostor za pranje i glačanje za učenike

5. Vanjski prostori

Pješački prilazni put
Dvorište i vrt
Igrališta za športske i rekreativne aktivnosti
Ostale parkovne površine u skladu s mogućnošću lokacije
Gospodarsko dvorište
Parkiralište

Članak 59.

- (1) Soba učenika dimenzionira se s $5,5 \text{ m}^2$ po učeniku. Sanitarni prostor, s tuš-kabinom, WC-om i umivaonikom dimenzionira se posebno, a povezan je sa sobom učenika.
- (3) Soba za dnevni boravak i učenje dimenzionira se s $1,5 \text{ m}^2$ po učeniku, a može se koristiti za najviše dvije odgojne skupine.
- (4) Knjižnica i čitaonica dimenzionira se s $2,0 \text{ m}^2$ prostora po učeniku za 10% učenika s time da je najmanja veličina 60 m^2 , zatim $5,5 \text{ m}^2$ prostora za police s 1.000 knjiga na svakih 100 učenika, s prostorom za knjižničara i katalog knjiga veličine 15 m^2 , te prostorom za informatičku opremu u knjižnici i knjižničnu građu, priručnike i periodiku, ovisno o veličini doma.
- (5) Informatička učionica dimenzionira se s $3,0 - 3,5 \text{ m}^2$ po računalnom mjestu, a oprema se s 10 umreženih računala i odgovarajućom informatičkom opremom.
- (6) Prostori za uenički klub i slobodne aktivnosti.
- (7) Blagovaonica se dimenzionira s $1,0 \text{ m}^2$ po učeniku za 50% kapaciteta doma i oprema s potrebnim brojem stolova i stolaca.
- (8) Višenamjenska dvorana veličine $27 \times 15 \times 6 \text{ m}$ s pratećim sadržajima prema potrebama športskih, rekreativnih i kulturnih aktivnosti.
- (9) Prostori za upravu, organizaciju i koordinaciju rada ujedinjuju pedagošku i administrativnu službu doma. Poželjno je da ovi prostori imaju jednostavnu i preglednu

vezu s ulaznim prostorom doma.

- (10) Zbornica omogućava pripremu za rad i okupljanje odgajatelja.
- (11) Gospodarski prostori dimenzioniraju se i opremaju prema vrsti i kapacitetu učeničkoga doma, načinu opskrbe te osiguranju energetske potrebe.

Članak 60.

- (1) Za stvaranje primjerenih uvjeta rada u učeničkom domu potrebno je zadovoljiti higijensko-tehničke zahtjeve koji se odnose na: osvjetljenje, osunčanost, prozračivanje, toplinsku zaštitu, zaštitu od buke i akustiku, grijanje i hlađenje, opskrbu vodom, odvodnju otpadnih voda, električne instalacije, zaštitu od požara, zaštitu od provale i instalacije informatike.
- (2) Prirodno osvjetljenje je najznačajniji psihološki i fiziološki čimbenik za boravak i rad u učeničkom domu.
- (3) Učeničke sobe trebaju biti optimalno osunčane, ali zaštićene od pretjeranoga zagrijavanja.
- (4) Svi prostori za rad, boravak i spavanje trebaju se i prirodno prozračivati.
- (5) Toplinska zaštita, zaštita od buke i akustika zidnih i stropnih konstrukcija zajedničkih prostora učionica moraju biti izvedene prema važećim propisima i standardima. Zaštita od buke i akustika trebaju omogućavati dobru slušnost i razgovijetnost pri govoru, kao i optimalnu jeku pri slušanju glazbe.
- (6) Za grijanje i hlađenje prostora i pripremu tople vode u učeničkom domu mogu se koristiti sve vrste centralnoga sustava.
Svi prostori učeničkoga doma trebaju biti ravnomjerno zagrijavani:
  - u svim prostorima za rad i boravak 20°C
  - u dvorani za tjelesnu i zdravstvenu kulturu 16-18°C, a u svlačionicama i praonicama 20-22°C
  - na hodnicima i stubištima 18°C.U razdoblju visokih vanjskih temperatura u prostorima učeničkoga doma treba osigurati optimalnu temperaturu.
- (7) Opskrba vodom ostvaruje se instalacijom vodovodne mreže sa zdravstveno ispravnom vodom za piće.
- (8) Otpadne vode odvođe se kućnom kanalizacijom koja se priključuje na komunalnu kanalizaciju ili na drugi način, prema važećim propisima i standardima.
- (9) Električna instalacija mora biti zaštićena i osigurana. Treba osigurati instalacije za TV-prijem, instalaciju Interneta i razglas.
- (10) Zaštita od požara provodi se uporabom odgovarajućih građevnih materijala, definiranjem evakuacijskih putova i izlaza te protupožarnom opremom i signalizacijom.
- (11) Zaštita od provale provodi se uporabom alarma i video-nadzora.

Članak 61.

- (1) Oprema prostora mora odgovarati namjeni, omogućiti boravak, spavanje i realizaciju odgojno-obrazovnoga rada s učenicima.

- (2) Oprema mora biti funkcionalna i sigurna, prenosiva, stabilna, od kvalitetnoga materijala, po mogućnosti prirodnoga, lakoga za održavanje, postojanih boja, estetskoga izgleda i primjerenoga dobi i ergonomskim zahtjevima.
- (3) Vrste prostora:
  - Soba učenika - za rad, boravak i spavanje
  - Opremljenost:
    - ležaj, radni stol, radni stolac, zidna polica i garderobni ormar (po učeniku)
    - sanitarni prostor s tuš-kabinom, WC-om i umivaonikom
  - Soba za dnevni boravak i učenje za jednu skupinu
  - Opremljenost:
    - garnitura za sjedenje, radni stolovi, radni stolci, police, panoi, TV-prijemnik i ostala multimedijaska oprema.

Članak 62.

Smještaj učenika s teškoćama u razvoju organizira se i provodi prema standardima i mjerilima koje utvrđuje nadležno ministarstvo uz suglasnost ministarstva nadležnoga za poslove zdravstva i socijalne skrbi.

Članak 63.

- (1) Zdravstvena zaštita učenika u učeničkom domu osigurava se na temelju provedbenoga propisa nadležnoga ministarstva.
- (2) Preventivnu i kurativnu zdravstvenu zaštitu učenika u učeničkom domu provode nadležni školski liječnici koje imenuje ministarstvo za poslove zdravstva na prijedlog nadležnoga stručnog tima.
- (3) Za provođenje zdravstvene zaštite osigurava se prostor sa sanitarnim čvorom.
- (4) Svaki učenički dom dužan je osigurati prehranu za svoje korisnike prema posebnom propisu nadležnoga ministarstva.
- (5) Prehrana za učenike sastoji se najmanje od tri obroka koji pokrivaju ukupne dnevne energetske potrebe.
- (6) Tročlano domsko Povjerenstvo u čijem je sastavu i nadležni školski liječnik ili medicinska sestra, odlučuje o sastavu i vrsti obroka na temelju stručno usuglašenih stajališta o prehrani školske djece i odgovarajućih zakonskih propisa.
- (7) Tjedni jelovnik objavljuje se na oglasnoj ploči doma.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 64.

- (1) Prostorni i tehnički uvjeti utvrđeni ovim standardom primjenjuju se na srednjoškolske ustanove koje će se graditi i opremiti od dana stupanja na snagu ovoga standarda.
- (2) Postojeći fond zgrada za srednjoškolski sustav odgoja i obrazovanja dosezat će prostorni standard postupno u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske o dinamici provedbe ovoga Pedagoškog standarda.

Članak 65.

Sredstva za postizanje uvjeta propisanih ovim standardom osiguravaju se iz proračuna.

Članak 66.

- (1) Pedagoški standard provodit će se postupno.
- (2) Dinamiku provedbe ovoga pedagoškog standarda jednom godišnje utvrđuje Vlada Republike Hrvatske sukladno raspoloživim sredstvima iz državnoga proračuna za tekuću godinu u skladu s koeficijentom vremenske izvodljivosti (K_i) od donošenja ovoga standarda, a najkasnije do 2022. godine.

Koeficijent izvodljivosti Državnoga pedagoškog standarda

Članak 67.

- (1) Državni pedagoški standard srednjoškolskoga sustava odgoja i obrazovanja Republike Hrvatske s pripadajućim normativima utvrđuje ciljni standard za hrvatske srednje škole. Radi prevladavanja nerazmjera između ciljnih, navedenim dokumentima utvrđenih standarda, i financijskih mogućnosti Republike Hrvatske, utvrđuju se koeficijenti izvodljivosti koji određuju rokove u kojima će se cilj ostvariti.
- (2) Krajnji je rok za usklađivanje sustava srednjega školstva s Državnim pedagoškim standardom 2022. godina.
- (3) Koeficijent izvodljivosti ovoga pedagoškog standarda oznaka je postupnih rokova, do završno 2022. godine, u kojima će se pojedini standard postići:

$K_i = 0$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '0' stupaju na snagu odmah po donošenju ovoga pedagoškog standarda i normativa.

$K_i = 1$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '1' moraju se postići u roku od tri godine, po donošenju ovoga pedagoškog standarda i normativa, odnosno do kraja 2010. godine.

$K_i = 2$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '2' moraju se postići u roku od pet godina, po donošenju ovoga pedagoškog standarda i normativa, odnosno do kraja 2012. godine.

$K_i = 3$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '3' moraju se postići u roku od deset godina, po donošenju ovoga pedagoškog standarda i normativa, odnosno 3do kraja 2017. godine.

$K_i = 4$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '4' moraju se postići u roku od petnaest godina, po donošenju ovoga pedagoškog standarda i normativa, odnosno do kraja 2022. godine.

$K_i = 0^*$ odnosno $K_i = 1^*$ odnosno $K_i = 2^*$ odnosno $K_i = 3^*$ odnosno $K_i = 4^*$ = Svi standardi označeni određenim koeficijentom izvodljivosti sa * postižu se u rokovima koje označavaju, ali prethodno moraju biti utvrđeni mrežom škola u suradnji s lokalnom samoupravom.

(4)

KOEFICIJENTI IZVODLJIVOSTI PEDAGOŠKIH STANDARDA (obveze koje su utvrđene u tekstu Državnog pedagoškog standarda srednjoškolskoga sustava odgoja i obrazovanja)	K _i
Najviše 28 učenika u redovitom razrednom odjelu – počevši od prvih razreda srednje škole (članak 4. stavak 1.)	0
Optimalna škola s 24 učenika u razrednom odjelu koja radi u jednoj smjeni (članak 4. stavak 1.)	4
Rad srednje škole u jednoj smjeni (članak 13. stavak 1.)	3
Najveći broj učenika s teškoćama u razvoju u redovitom razrednom odjelu (članak 4. stavak 4.)	0
Broj učenika u odgojno-obrazovnim skupinama u učeničkom domu (članak 51. i 52.)	0
Broj učenika u odgojno-obrazovnim skupinama (članak 5.)	0
Stručno-razvojna služba u učeničkom domu (članak 54.)	0
Stručno-razvojna služba škole (članak 11.)	0
Stručnjak za održavanje računala i informatičke opreme (članak 8. stavak 4.)	0
Mjerila za prostor i opremu u srednjoj školi (članci od 19. do 42.) – za nove škole	0
Mjerila za prostor i opremu u srednjoj školi (članci od 19. do 42.) – za dogradnju i rekonstrukciju postojećih škola	4
Mjerila za prostor i opremu učeničkog doma (članci od 57. do 61.) - za nove domove	0
Mjerila za prostor i opremu učeničkog doma (članci od 57. do 61.) – za dogradnju i rekonstrukciju postojećih učeničkih domova	4
Mjerila za škole s otežanim uvjetima rada (članak 4. stavak 3.)	0
Školovanje učenika u umjetničkim školama (članak 45.)	1
Školovanje djece nacionalnih manjina (članak 43.)	0
Školovanje učenika na otocima i drugim prometno izdvojenim područjima (članak 44.)	0
Školovanje darovitih učenika (članak 46.)	0
Školovanje učenika s teškoćama u razvoju (članak 47.)	0
Školovanje djece koja boluju od kroničnih bolesti (članak 48.)	0
Udžbenici (članak 16.)	0
Znanstvena i druga istraživanja u školi (članak 18.)	0

Članak 68.

Ovaj standard stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

I. USTAVNA I ZAKONSKA OSNOVA ZA DONOŠENJE DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA SREDNJOŠKOLSKOGA SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA

Ustavna osnova za donošenje Državnoga pedagoškog standarda srednjoškolskoga sustava odgoja i obrazovanja sadržana je u članku 80. Ustava Republike Hrvatske, pročišćeni tekst (Narodne novine, broj 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/00, 124/00 – pročišćeni tekst, 28/01, 41/01 – pročišćeni tekst i 55/01 – ispravak), a izrađen je u skladu s odredbom članka 87. Zakona o srednjem školstvu (Narodne novine, broj 19/92, 26/93, 27/93, 50/95, 59/01, 114/01 i 81/05).

Državni pedagoški standard izrađen je na temelju odredaba u članku 87. Zakona o srednjem školstvu (Narodne novine, broj 19/92, 26/93, 27/93, 50/95, 59/01, 114/01 i 81/05).

U članku 87. uređeno je da: „ Javne potrebe u srednjem školstvu utvrđuju se pedagoškim standardom srednjeg školstva u Republici Hrvatskoj.

Pedagoškim standardom utvrđuju se materijalni, kadrovski i drugi uvjeti za ostvarivanje djelatnosti te osigurava podjednak razvoj srednjeg školstva u srednjoročnom razdoblju. Pedagoški standard donosi Hrvatski sabor.“

II. OCJENA STANJA SREDNJOŠKOLSKOGA SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

/Prema podacima MZOŠ-a i zakonskoj regulativi kojom je uređeno srednjoškolsko obrazovanje u Republici Hrvatskoj na dan 15. lipnja 2007./, srednjoškolske ustanove u Republici Hrvatskoj su srednje škole i učenički domovi.

Prema nastavnome planu i programu, razlikujemo sljedeće vrste srednjih škola:

- gimnazije
- strukovne škole
- umjetničke škole.

Srednjoškolsko obrazovanje odraslih izvodi se prema posebnim programima za stjecanje srednje školske ili stručne spreme, niže stručne spreme, a obuhvaća i programe prekvalifikacije, osposobljavanja i usavršavanja.

Podaci MZOŠ-a - početak školske godine 2006./2007.

U sustav srednjega obrazovanja uključeno je 187.695 učenika u 7 263 odjela koji nastavu pohađaju u 413 srednjih škola, od kojih su 369 “državne”, 31 privatna, a 13 je škola vjerskih zajednica.

Prema vrstama srednjih škola gimnazija je 89, umjetničkih škola je 30, strukovnih četverogodišnjih je 71, strukovnih trogodišnjih je 21, dok je najveći broj mješovitih škola - 194.

U srednjoškolskome sustavu je i 8 škola za učenike s teškoćama u razvoju.

Navedeni broj gimnazija (89) odnosi se samo na tzv. “čiste” jer gimnazijske programe u RH ima oko 162 škole, što znači da su 73 gimnazijska programa u sklopu mješovitih škola. Slična je situacija sa strukovnim školama koje su programski mješovite i “čiste”.

U srednjoškolskome sustavu postoje 54 učenička doma s kapacitetom od 8.448 mjesta, od čega je učenicima popunjeno 6.354 mjesta, studentima 1450, a ostalim 54 mjesta (podatci od 17. siječnja 2007.).

U srednjoškolskim ustanovama zaposleno je 21.151 djelatnika, od toga nastavnika 15.116, stručnih suradnika 1.239, a administrativnoga i tehničkoga osoblja 4.297.

Nastava se u 76,24% škola izvodi u dvije smjene.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PEDAGOŠKIM STANDARDOM SREDNJOŠKOLSKOGA SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA

Nacionalni je interes i potreba donijeti standard rada u srednjim školama i učeničkim domovima da bi svi učenici pod jednakim uvjetima i u skladu sa svojim sposobnostima prolazili proces srednjoškolskog obrazovanja, te da bi svi radnici u sustavu srednjoškolskog obrazovanja imali ujednačene uvjete rada, usavršavanja i napredovanja.

Ovaj standard treba osigurati trajne materijalne i financijske preduvjete za ostvarivanje zakonom utvrđenih prava i obveza u području srednjeg školstva. Tako će se steći uvjeti za daljnji kvalitetan razvoj sustava srednjeg školstva u Republici Hrvatskoj.

Državni pedagoški standard srednjoškolskoga sustava odgoja i obrazovanja skup je mjerila koji neposredno uređuju samu djelatnost sustava, a njegovim donošenjem će se postići:

- uvjeti koje moraju ispunjavati sve srednjoškolske ustanove, bez obzira na osnivača, koje provode programe srednjoškolskoga sustava odgoja i obrazovanja u pogledu broja razrednih odjela, broja učenika u njima s obzirom na vrstu razrednog odjela i učenike koji ih pohađaju;
- ujednačeno uređeni srednjoškolski sustav odgoja i obrazovanja učenika s posebnim potrebama, s posebnim naglaskom na što veću integraciju u redovite programe, ali i u posebne razredne odjele s posebnim programima, posebne ustanove i nastavom u obitelji učenika;
- ujednačeno uređeni srednjoškolski sustav odgoja i obrazovanja koji omogućava razvoj darovitih učenika i načine rada s njima;
- ujednačeno uređeni srednjoškolski sustav odgoja i obrazovanja učenika pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj ustrojem škola, razrednih odjela pri školama, programa odgoja i obrazovanja za učenike pripadnike nacionalnih manjina i posebnim oblicima nastave, uz osiguranje udžbenika i ostale didaktičke i kabinetske opreme radi njegovanja jezika i kulture učenika pripadnika nacionalnih manjina;
- uspostava mjerila za broj učitelja i stručnih suradnika te ostalih radnika u srednjoškolskim ustanovama – utvrđena mjerila osigurat će veći broj stručnih suradnika različitih stručnih kompetencija za potrebe dionika srednjoškolskog sustava;
- uspostava mjerila za izgradnju i rekonstrukciju novih škola te vremenska dinamika obveze ujednačavanja uvjeta na području Republike Hrvatske;
- mjerila za osnovnu obveznu opremu srednjoškolskih ustanova;
- mjerila za srednjoškolski učenički standard - za udžbenike, smještaj u učeničke domove, zdravstvenu zaštitu.

Dokument svojim sadržajem utvrđuje i dinamiku usklađivanja s predviđenim mjerilima, kako bi se ostvario rad u najviše dvije smjene, ujednačili uvjeti prema mjerilima veličine škole, podigla razina stručne potpore timovima stručnih suradnika, gradilo, rekonstruiralo i opremalo srednjoškolske ustanove prema transparentnim pokazateljima i prioritetima.

Veliki je značaj uređivanja i ujednačavanja uvjeta odgojno-obrazovnoga procesa za provedbu procesa prema posebnim potrebama (npr. djeca s teškoćama u razvoju, daroviti učenici, strani državljani i drugo).

Obrazovanje stranih državljana u srednjim školama u ovome se trenutku uređuje Odlukom o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u srednje škole koja se donosi na temelju Zakona o srednjem školstvu. Navedeno pitanje posebno će biti uređeno Zakonom o srednjem školstvu.

Stručno usavršavanje radnika srednjoškolske ustanove te napredovanje nastavnika provodi se u skladu sa zakonom i provedbenim propisima.

Budući da bi se uvođenjem licencije pridala veća važnost plemenitosti i društvenoj ulozi odgojno-obrazovnih radnika kao i nužnosti razvojnih kapaciteta ljudskih potencijala u srednjoškolskom sustavu, mogućnost licenciranja nastavnika i stručnih suradnika zaposlenih u srednjoškolskim ustanovama potrebno je urediti Zakonom o srednjem školstvu.

Ujednačavanje prava na obrazovanje tijekom bolesti, smještaja u učeničke domove i prava na besplatne udžbenike izuzetan su napor u podizanju učeničkoga standarda.

Daljnji korak u podizanju učeničkoga standarda je donošenje Nacionalnoga programa mjera za uvođenje obveznoga srednjoškolskog obrazovanja (Narodne novine, broj 71/07.) kojim je utvrđena poticajna mjera osiguranja troškova međumjesnog prijevoza počevši od generacije učenika koji su u školskoj godini 2007./2008. upisali prvi (I.) razred srednje škole u Republici Hrvatskoj. Time će se stvoriti pretpostavke da se zakonom utvrdi pravo učenika srednjih škola na besplatan međumjesni prijevoz.

Budući da Zakonom o srednjem školstvu nije utvrđena obveza škola da osiguraju prehranu za učenike, predlažemo da osnivači srednjih škola razmotre mogućnost pronalaženja odgovarajućih modela kojima bi se učenicima srednjih škola osigurala prehrana te tako pridonijelo daljnjem podizanju učeničkoga standarda.

Također, predlažemo da se na razini županija razmotri mogućnost osnivanja mobilnih timova koji će biti sastavljeni od stručnjaka za rad s učenicima s motoričkim poremećajima, a koji bi djelovali na lokalnoj razini.

IV. POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI IZ PREDLOŽENIH RJEŠENJA DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA SREDNJOŠKOLSKOGA SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA

Osigurati će se učinkovitiji i ekonomičniji način raspolaganja materijalnim i ljudskim snagama, ujednačiti i povećati kvaliteta srednjoškolskoga sustava odgoja i obrazovanja na čitavom području Republike Hrvatske.

Mjerila za veličinu utvrđena su u tri dimenzije, minimalnoj, optimalnoj i maksimalnoj, čime se osigurava elastičniji pristup postojećim uvjetima odvijanja djelatnosti.

Prostorni uvjeti i opremanje dozvoljavaju postupni razvoj prema zadanim optimalnim rješenjima. Postavljanjem jasnih mjerila za odvijanje srednjoškolskoga odgojno-obrazovnoga procesa postiže se potpuna transparentnost u utvrđivanju prioriteta, osobito kada su u pitanju veća ili velika materijalna ulaganja te vođenje politike zapošljavanja.

Značajno podizanje učeničkog standarda uređivanjem prava na obrazovanje tijekom bolesti, smještaja u učeničke domove i prava na besplatne udžbenike. Daljnje podizanje učeničkog standarda vezano uz ostvarivanje prava na besplatan međumjesni prijevoz trenutno je uređeno Nacionalnim programom mjera za uvođenje obveznoga srednjoškolskog obrazovanja, a postupno će se urediti Zakonom o srednjem školstvu.

Postići će se uređenost provedbe procesa prema posebnim potrebama sustava (npr. djeca s teškoćama u razvoju, daroviti učenici, područja od posebne državne skrbi i drugo).

Također će se značajno ujednačiti i urediti obrazovanje i stručno usavršavanje svih radnika u srednjoškolskim ustanovama, osobito nastavnika.

V. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA

Budući da prilagodba postojećeg sustava srednjeg školstva mjerilima iz ovog pedagoškog standarda zahtijeva znatna ulaganja da bi se postigla željena kvaliteta i jednaka dostupnost te kvalitete učenicima i osigurao razvitak sustava ujednačene kvalitete, dostupnosti i financijske učinkovitosti, predviđena primjena ovog pedagoškog standarda postavljena je razvojno, zaključno do 2022. godine.

Primjenom sustava koeficijentata izvodljivosti iz članka 92. ovog pedagoškog standarda predviđa se dinamički plan uspostave Državnog pedagoškog standarda 2.550.483.928,00 kuna, što znači u prosjeku po godinama oko 200.000,00 kuna. Iznosi se odnose na rad škola u jednoj smjeni, izgradnju dodatnog učeničkog prostora, izgradnju športskih dvorana prema normativima, opremljenost škola modernom opremom i opremljenost škola didaktičkom opremom.

VI. OBRAZLOŽENJA ODREĐABA PEDAGOŠKOGA STANDARDA SREDNJOŠKOLSKOGA SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 1. i 2. definiraju mjerila za financijske, kadrovske i druge uvjete na koja se odnosi pedagoški standard te svrhu njihova utvrđivanja za područje Republike Hrvatske u sustavu srednjoškolskoga odgoja i obrazovanja, što znači osigurati podjednak razvoj na čitavom području Republike Hrvatske.

Članak 3, 4. i 5. utvrđuju mjerila za veličinu srednje škole, odnosno, broj odjela u školi, učenika u odjelu, kao i donju, gornju i poželjnu brojčanu oznaku veličina škole i odjela, kao i uzroke koji utječu na snižavanje broja odjela i učenika ispod dozvoljene granice za područja od posebne

državne skrbi i u otežanim uvjetima (otočne i planinske škole, škole u udaljenim mjestima od većih naselja).

Također uređuje granice veličine odgojno-obrazovne skupine čiji je rad nužan u provedbi dijelova nastavnih programa i izvannastavnih aktivnosti.

Članak 6., 7., 8., 9. i 10. utvrđuju brojčane oznake mjerila veličine vezane uz nastavnike i druge radnike u srednjoj školi, a prema kojima se utvrđuje poželjna veličina škole.

Također utvrđuju pravni okviri normiranja rada nastavnika, vrste nastavnih programa (zajednička, izborna, fakultativna, dodatna, dopunska, izvannastavni), vrste poslova i zaposlenih zajedničke svim srednjim školama, kao i posebni poslovi i njihovi izvršitelji koji nisu zajednički već ih imaju škole prema vrstama obrazovnih programa (općeobrazovni programi, strukovni programi – umjetnički, tehnički, zdravstveni, i slično).

Uređena su i mjerila zapošljavanja radnika na pomoćnim i tehničkim poslovima (čišćenje i održavanje) uz omogućavanje racionalizacije u broju izvršitelja tako da školski majstor može obavljati i poslove domara i kotlovničara pod određenim uvjetima (veličina škole i rad u jednoj smjeni).

Članak 11. precizno utvrđuje broj izvršitelja poslova stručnih suradnika različitih profila, ovisno o veličini škole i broju učenika s posebnim potrebama te o vrstama njihovih potreba.

Članak 12. regulira opterećenost učenika svim oblicima rada i vremensku organizaciju dnevne nastave.

Članak 13. uređuje optimalnost rada škole u jednoj smjeni s mogućnošću cjelodnevnoga odgojno-obrazovnog rada u sklopu dodatne i dopunske nastave i izvannastavnih aktivnosti za učenike, te organiziranja aktivnosti cjeloživotnoga obrazovanja za cjelokupnu lokalnu zajednicu, a u stavku 2. utvrđuje da škola ne smije raditi u više od dvije smjene.

Članak 14. utvrđuje da je škola dužna osigurati boravak učenika u školi koji zbog objektivnih razloga dolaze prijevremeno odnosno čekaju prijevoz. U stavku 2. utvrđuje se mogućnost škole da ima vlastito prijevozno sredstvo pri čemu potrebna financijska sredstva osigurava lokalna zajednica ili donator.

Članak 15. i 16. uređuju smještaj učenika u učeničke domove i nabavu udžbenika.

Članak 17. uređuje pitanje zdravstvene zaštite učenika.

Članak 18. utvrđuje uvjete provedbe znanstvenih i drugih istraživanja u školi s jasno navedenom svrhom i načinom provođenja istih, a s namjerom zaštite interesa učenika i škola.

Člancima 19. do 23. utvrđuju se prostorni i tehnički uvjeti za ostvarivanje pedagoškoga standarda srednjoškolskoga sustava odgoja i obrazovanja odnose se na nove ustanove koje će se graditi i opremati prema ovome standardu.

Postojeći fond zgrada za srednjoškolski sustav odgoja i obrazovanja dosegat će prostorni standard postupno u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske o dinamici provedbe ovoga Pedagoškog standarda.

Člancima su obuhvaćeni prostorni uvjeti za izvođenje gimnazijskih programa, prostorni program za izvođenje strukovnih programa i prostorni program za izvođenje umjetničkih programa.

Članak 24., 25. i 26. utvrđuju mjerila za prostore učionica za izvođenje zajedničkog dijela programa, specijalizirane učionice za strukovnu nastavu te radionice za praktičnu nastavu u školi.

Članak 27. utvrđuje posebnost odvijanja nastave tjelesne i zdravstvene kulture koja se organizira i oprema u skladu s uvjetima utvrđenima nastavnim planom i programom toga predmeta prema propisanim standardima u školstvu i športu. Srednja škola ima ili mora imati osigurano korištenje dvorane za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture primjerenu broju učenika.

Članak 28. uređuje višenamjenski prostor za boravak i odmor učenika te učenički klub.

Članak 29. obuhvaća mjerila za rad školske knjižnice koja je sastavni dio odgojno-obrazovnog sustava i izravno je uključena u nastavne i slobodne aktivnosti. Na raspolaganju je učenicima, nastavnom osoblju i drugim korisnicima. Prostor knjižnice treba biti prilagodljiv promjenama u obrazovnome programu i novim tehnologijama.

Članak 30. utvrđuje prostor potreban za rad uprave škole, organizaciju i koordinaciju, a obuhvaća zbornicu kao prostor kojim se koriste svi nastavnici, sobu ravnatelja, sobe stručno-razvojne službe koje se koriste za kontakte s nastavnicima, učenicima i roditeljima i arhivu, prostor za pohranu školske dokumentacije.

Članak 31. utvrđuje mjerila za gospodarske i ostale prostore koji se dimenzioniraju i opremaju prema vrsti škole, kapacitetu školske zgrade, načinu opskrbe te osiguranju energetske potreba.

Važno je naglasiti da ukupni prostorni kapacitet škole treba pretpostavljati u pravilu osiguranje rada škole u jednoj smjeni.

Članak 32. i 33. detaljno utvrđuju mjerila za higijensko-tehnički zahtjeve postavljene za prostore srednjih škola (zračnost, osvjetljenje, grijanje, vlažnost zraka, zvučnost, zaštitu) kao i instalacijsku infrastrukturu (vodovodnu, toplinsku, elektroenergetsku)

Članak 34. do 42. utvrđuju mjerila za opremanje srednjih škola. Oprema prostora mora odgovarati namjeni prostora i omogućiti realizaciju odgojno-obrazovnog rada s učenicima. Oprema i namještaj moraju biti funkcionalni i sigurni, prenosivi, stabilni, od kvalitetnoga materijala, po mogućnosti prirodnoga, lakoga za održavanje, postojanih boja, estetskoga izgleda. Sav namještaj treba zadovoljavati ergonomske zahtjeve. Nastavna sredstva i pomagala moraju zadovoljiti sve zadaće koje se ostvaruju u školi.

Članak 43. do 48. odnose se na posebne potrebe u srednjem školstvu te utvrđuju uvjete i mjerila za osiguranje prava koja proizlaze iz posebnih potreba, a to su: nacionalne manjine, školovanje učenika na otocima i drugim prometno izdvojenim područjima, školovanje učenika u umjetničkim školama, školovanje darovitih učenika, školovanje učenika s teškoćama u razvoju, školovanje djece u zdravstvenoj ustanovi i nastava u kući, čime se dopunjuje uređenost dijela srednjoškolskoga sustava odgoja i obrazovanja u odnosu na posebne potrebe sustava.

Članak 49. definira učeničke domove kao odgojno-obrazovne ustanove u djelatnosti srednjega školstva u kojima se u sklopu odgojno-obrazovnog programa za učenike osigurava i primjeren boravak, smještaj i prehrana tijekom pohađanja srednjoškolskoga obrazovanja.

Članci 50. do 63. detaljno utvrđuju posebnosti mjerila kojima se osigurava pedagoški standard u učeničkim domovima, mjerila za veličinu doma, broj odgojno-obrazovnih skupina, broj učenika u odgojno-obrazovnim skupinama i broj odgajatelja, vrstu stručnih kadrova-odgajatelja, odgojno-obrazovni plan i program, uvjete za obavljanje odgojno-obrazovnoga rada s učenicima, mjerila u zaduženju poslovima te prostorne i materijalne uvjete, posebnosti u opremanju i higijensko-tehničke zahtjeve koje domovi moraju ispuniti. Posebno je uređen smještaj učenika s teškoćama u razvoju te posebnosti učeničkog standarda u domskom smještaju.

Članak 64. utvrđuje da se prostorni i tehnički uvjeti utvrđeni standardom primjenjuju na srednjoškolske ustanove koje će se graditi i opremati od dana stupanja na snagu ovoga standarda. Stavak 2. utvrđuje da će postojeće zgrade u kojima djeluju srednjoškolske ustanove postupno i u skladu s odlukom Vlade RH o dinamici provedbe ovoga standarda doseći utvrđeni prostorni standard.

Članak 65. utvrđuje izvor sredstava za provedbu ovog pedagoškog standarda.

Članak 66. utvrđuje postupnost provođenja ovog pedagoškog standarda i dinamiku provedbe koju jednom godišnje utvrđuje Vlada Republike Hrvatske, sukladno raspoloživim sredstvima, a u skladu s koeficijentima vremenske izvodljivosti. Krajnji rok provedbe standarda je 2022. godina.

Članak 67. definira koeficijente vremenske izvodljivosti ovog pedagoškog standarda.

Članak 68. propisuje dan stupanja na snagu ovog pedagoškog standarda.